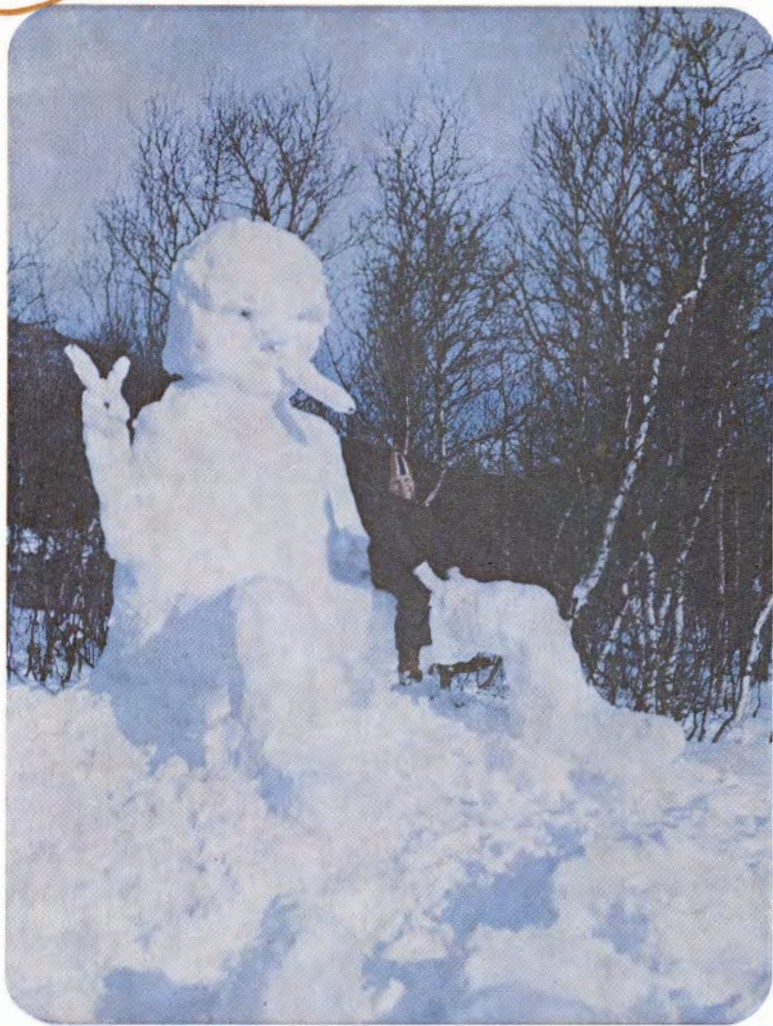

Ranheims-

NYTT

For full kraft -

DESEMBER 1973

NR. 4 - 18. ÅRGANG

Tradisjonen tro vil jeg gjerne bringe alle medarbeidere en hilsen ved årets slutt.

Bedriften har hatt fortsatt fremgang i løpet av 1973, og alt tyder på produksjonsrekord i de fleste avdelinger. Men selv om produksjonen er øket og prisene til dels er steget, vil sterk stigende omkostninger, valutatap og nå virkningen av kroneoppskrivningen gjøre sine store innhugg, slik at det økonomiske resultat ikke blir nevneverdig bedre enn ifjor.

Det som opptar oss alle i dag er den tiltagende oljekrise og dens mange ringvirkninger. Om ikke oljeknapphet og energikrise kullkaster alle forhåpninger bør vi kunne regne med fortsatt positiv utvikling for bedriften i 1974.

Konsernets opplegg for intern informasjon er i støpeskjeen. De mange informasjonsbehov på konsernplan vil bli dekket av et konsernblad, «Norske Skog», som vil utkomme 4 ganger i 1974. Innen de enkelte divisjoner vil informasjonsbehovet dekkles bl.a. av bedriftsblad i format A4 i en enkel og stilig utførelse. Bladet vil komme ut minst fire ganger i året, fast etter hvert møte i bedriftsutvalget og for øvrig når behovet melder seg. Også i omfang vil bedriftsbladet ha et fleksibelt opplegg, gjerne bare en side om der er en spesiell sak som skal bekjentgjøres, og utgivelsen vil kunne ordnes på noen få dager.

For Ranheims-Nytt vil det nye opplegget ikke føre med seg forandringer av betydning. Vi må gi avkall på format og utstyr slik vi nå kjenner det, men vi får til gjengjeld et bedriftsblad med et fleksibelt og tidsmessig opplegg. Navnet vil bli det samme, redaksjonskomiteen vil fortsette, og vi vil legge vekt på kontinuitet og tradisjon og søke å bringe med oss over i det nye Ranheims-Nytt alt det verdifulle som er blitt utviklet gjennom de 17 år Ranheims-Nytt har bestått. I tillegg håper vi at enda flere av våre medarbeidere vil føle seg fri til å komme med innlegg i tiden som kommer.

Ved denne anledning finner jeg grunn til å bringe en hyldest til de som sto faddere til dette vårt bedriftsblad i 1956 og som har båret det frem gjennom disse år, først og fremst direktør Overwien og redaktør Brynjulf Moksnes. I første nummer, desember 1956 skriver Overwien: « — Vi håper at bladet må bli et bånd som binder oss alle nærmere sammen, at det vil fremme det fellesskap som må til for at alle gode krefter skal dra samme vei og mot samme mål: At Ranheim Papirfabrikk må bli den arbeidsplass vi alle ønsker, hvor vi får utfolde våre evner og vår arbeidslyst til beste for oss selv, for våre hjem, vårt lille Ranheims-samfunn og for vårt land.»

Ranheims-Nytt har siden starten levet opp til dette mål. Bladet er blitt en fast institusjon blant oss, og det er vårt håp at dets målsetting kan føres videre under de nye former.

Til slutt takker jeg alle medarbeidere for godt samarbeid i det gamle år og ønsker hver enkelt en gledelig jul og et godt nytt år.

Fredrik Kier

Bedriftsavvis for RANHEIM PAPIRFABRIKK RANHEIM

Innhold:

	Side
Julens under	1
Th. Overwien	3
A. Møller	4
Protokoll	5
Av R.P.s historie	7
Omlegging av bedrifts- bladet	11
Effektivisering av vakt- holdet	12
Valg	13
Farvel til RN	14
Strandhugg —	15
Budene	17
Saltøya	18 og 32
Foreningslivet på Ranheim	20
Kurs	23
Fjell, skog og tjønn	25
Pensjonisttur	26
Ranheimsrevyer, personalia m. m.	

Omslagsbildet:
Snømann i Trollheimen

Redaksjonskomiteen:

F. Kiør
K. Hilmarsen
A. Wæraas
A. Møller

Redaktør:

B. Moksnes

Julens under

Vi mennesker har en underlig appetitt på alt som smaker av sensasjon. Ja, en kronikør uttalte nylig at sensasjonshungeren stadig er voksende, og fremkastet tanken om at årsaken kan ligge i at mange mennesker har en ganske triviell hverdag og er plassert i et ensformig arbeid. Journalister og PR-menn gjør da også alt for å blåse opp det som skjer og markedsføre begivenhetene på en måte som er iøynefallende.

Sett på denne bakgrunn er det noe underlig stillfarenende ved julens budskap. Ja, det er bare en av evangelienes forfattere som gir seg av med å gi en bredere omtale av det som virkelig skjedde. Men det er ingen av dem som underslår selve underet og ikke fremstiller det som skjedde som verdenshistoriens uten sammenligning viktigste hendelse. Det er en bevisst unnlattelse av å gi begivenheten sensasjonens preg og en klar dempning av enhver nysgjerrighetspirring.

Evangeliene gir klart til kjenne at det de er ute etter, er noe helt annet enn en menneskelig registrering av en underlig tildragelse. Det er et budskap som

forkynnes til tro, den tro at Jesus Kristus er gitt til verden som frelser. Guds handlemåte for å virkeliggjøre denne frelse er mer enn underfull da den ligger hinsides all menneskelig forstand.

Men underet ligger ikke minst i den forandring som skjer med det menneske som tar imot budskapet i tro. Det avsetter nemlig noe langt mer enn en opplevelse av underfulle ting: «Evangeliet er en Guds kraft til frelse for hver den som tror.» En ny situasjon er dermed inntrådt. Underet skjer først og fremst med oss selv. Og det er en sak som han både en fyldig og mangeartet omtale i Det nye testamente. Det sies bl. a. at «alle som tok imot ham, ga han retten til å bli Guds barn.» Og: «Om noen er i Jesus Kristus (Dvs. om noen har tatt imot ham i tro), da er han en ny skapning. Det gamle er forganget, alt er blitt nytt.» Og videre: «Den som har Sønnen, han har livet.»

Den som våger å kaste et granskende blick på seg selv og dermed også når frem til en viss selverkjennelse, må i sannhet kunne konstatere at om disse evangeliske sannheter får sin tillempling på oss, så er det ikke mindre enn et under som skjer: «Alle ting blir nye.» — Og dette ligger kanskje ikke så helt på si av det vi både lengter etter og hva vi måtte ha behov for.

Julens under, at Gud sendte sin sønn til verden, stiller denne muligheten åpen for alle mennesker.

Med ønske om en god jul

Hilsen Per Kne

Direktør Th. Overwien fyller 70 år

*Direktør Th. Overwien fyller 70 år 14. februar 1974.
Ranheims-Nytt vil på vegne av alle hans tidligere medarbeidere
gratulere hjertligst med dagen og sende ham alle gode ønsker.*

Red.

Overingeniør Audun Møller trer tilbake

Overingeniør Audun Møller fyller 65 år den 17. desember. Han vil ved årsskiftet etter eget ønske trekke seg tilbake fra sin stilling ved fabrikk.

Overingeniør Møller kom til Ranheim som nyutdannet kjemingeniør i 1934, og har således bak seg nær ved 40 års tjeneste ved bedriften. I denne tidsperiode har fabrikk utviklet seg fra en enkel cellulose- og papirfabrikk med en årsproduksjon på ca. 10.000 tonn til en moderne hel-integrert treforedlingsbedrift med henimot 6 ganger så stor produksjon. Møller har i stor grad medvirket til denne utvikling, den første tid som laboratoriesjef og senere som overingeniør med ansvar for alle produksjonsavdelinger. Han kjenner bedriften som ingen annen, og han har med sin fagkunnskap og innsikt bidratt til at de veier som er valgt og de løsninger som er funnet er blitt til gagn for bedriften og dens ansatte.

Møller har stått sentralt i arbeidsgiverspørsmål ved bedriften. Med sin rettferdighetssans, sitt rolige vesen

og sin nøkterne saklighet har han vunnet sine medarbeideres tillit og har bidratt til sunne og gode personalforhold ved bedriften.

Allsidig interessert og med rike menneskelige egenskaper har han gjennom årene tatt på seg en rekke verv både i og utenfor bedriften, som lærer i papirfabrikasjon ved NTH, som styreformann for den lokale avdeling av FN-sambandet, i menighetsarbeid, som offiser i heimevernet for å nevne noen. Som medarbeider i Ranheims-Nytt har han nedlagt et stort arbeid, ikke minst som biograf. Pennefev, og med sans for en trefende karakteristikk har han trukket frem det beste i hver jubilant.

Ved denne anledning vil jeg gjerne takke overingeniør Møller for trofast tillitsfullt medarbeiderskap. På vegne av alle medarbeidere takker jeg for fortløpig godt samarbeid. Vi ønsker ham hjertelig til lykke med 65-årsdagen og ønsker ham alt godt i årene som kommer.

F. K.

Protokoll fra fellesmøte 18/9

Bedriftsutvalget og avdelingsutvalgene holdt fellesmøte tirsdag 18/9 1973 i Folkets Hus, Ranheim.

Til stede var bedriftsutvalgets medlemmer og avdelingsutvalgenes medlemmer.

Sakliste:

- 1) Orienterende meddelelser fra bedriftsledelsen v/F. Kiær.
- 2) Kort orientering fra avdelingsutvalgene om det enkelte utvalgs arbeid og planer for den nærmeste fremtid.
- 3) Anmeldte saker og spørsmål.

Bedriftsutvalgets formann ønsket velkommen til det andre fellesmøte mellom bedriftsutvalg og avdelingsutvalgene. I tiden siden forrige fellesmøte 28. mars 1973 har vi hatt sommer og ferietid og sannsynligvis med noe lavere møtefrekvens enn ellers i året. Men vi antar det likevel er aktuelle saker å ta opp til diskusjon.

1. Orienterende meddelelser fra bedriftsledelsen.

Fredrik Kiær ga en redegjørelse for den aktuelle situasjon, for resultater oppnådd hittil i år og for utsiktene fremover. Vi kan registrere en betydelig økning både i salg og produksjon i forhold til samme tid i fjor, og om intet uforutsett inntreffer i den gjenværende del av året, peker det mot pene årsrekorder. Papirfabrikasjonen er ca. 10 % høyere enn i fjor, i sekkeavdeling og bølgepappavdeling er vekstratene henholdsvis 30 % og 40 %.

Det økonomiske resultat er også noe bedre enn i fjor, selv om det først og fremst dreier seg om en mengdekonjunktur. Prisjusteringer omkring halvårsskiftet får virkning først nå i tiden som kommer. På den negative side må nevnes betydelige tap som følge av devaluering av pund sterling og dollar i første halvår. Videre at innkjøringen av den nye Bobst stanseautomat i bølgepappavdelingen har vært en ekstra belastning i årets første måneder.

Fremgangen skyldes flere årsaker, blant annet gunstige markedsforhold

og god ordrestruktur, gode driftsforhold, videre en ukes feriestans mot tidligere tre. Fremgangen skyldes ikke minst øket effektivitet og en positiv oppslutning omkring de forskjellige samarbeidsprosjekter som er på gang. Spesielt har vi grunn til å være tilfreds med ferieavviklingen. Et stort antall ferieavløsere skulle ansettes og læres opp. Dette lyktes på en utmerket måte takket være god oppslutning av den faste stab.

På bransjehold regner man med fortsatt god etterspørsel i første halvår 1974, men antagelig en avslapping av konjunkturen senere i året. Priser og omkostninger går i været, og vi gjør sikrest i å regne med knapp margin mellom våre produktpriser og priser på virke, råvarer og andre omkostninger i tiden som kommer. Den fremtidige eksistens og vekst trygger vi derfor best ved den forbedring som vi kan innføre i all vår virksomhet.

Kiær gikk deretter noe mer detaljert gjennom produksjonsforholdene i de enkelte avdelinger og situasjonen på personalesektoren.

Vi står nå foran gjennomføringen av et omfattende opplæringsprogram, og Kiær understreket betydningen av at denne sak blir fulgt opp i alle avdelinger og av delingsutvalgene.

Når det gjelder boligsituasjonen, er det nylig truffet avtale med Ungdommens Egen Heim Boligbyggelag vedr. Vikåsen. Som et ledd i denne avtale skal vi få stillet til disposisjon et visst antall leiligheter av UEH i tiden fremover, med bl. a. 15 enheter i 1973 og 25 i 1974. For øvrig arbeides det videre med prosjektet Reppebakken.

Av aktuelle utviklingsoppgaver arbeides det videre med utvidelse av inndampningsstasjon, utbedring av oppløseranlegget i hollenderiet, forbedring av massesystemet på PM 6, nytt truckverksted, div. forbedringer på ranitmaskin og i bølgepappfabrikken, foruten fortsatt rasjonalisering på forskjellige sektorer.

Til slutt orienterte Kiær om arbeidet med å arrondere fabrikkområdet og sikre området mot trafikk av uvedkommende. Etter en 3-årsplan skal

området inngjerdet og veien gjennom fabrikkområdet vil bli stengt for gjennomkjøring. I denne sammenheng er de lokale trafikkforhold, innkjøring på E6 m.v. tatt opp på bred basis med myndighetene. Ny vaktinstruks settes nu med det første ut i livet, og Kiær understreket betydningen av at den blir fulgt opp av alle avdelinger.

I betraktning av det fåtallige oppmøte fremkastet Kiær den tanke at det holdes bare ett årlig fellesmøte med avdelingsutvalgene til stede, men at utvalgene i stedet gjør større bruk av sin rett til å innkalle representanter for driftsledelsen på sine ordinære møter.

Etter Kiærs orientering var det spørsmål om bl. a. støy i bølgepappavdelingen, stort utskuddslager, forurensning av luft, brenning av kalk. Spørsmålene ble besvart av Kiær, Saksvik og Borhaug.

2. Kort orientering fra avdelingsutvalgene om det enkelte utvalgs arbeid og planer for den nærmeste fremtid.

Avdelingsutvalg for cellulosefabrikk

Arne Brekke orienterte for utvalget, han henviste til protokoll fra møte 6. september 1973, hvor det fremgår at utvalget har mange saker under behandling. Forurensning fra huggeri og cellulosefabrikk blir ofret stor oppmerksomhet, og det er nye tiltak i gang for å hindre utslipp. Utvalget vil spesielt arbeide med innstillinger fra LSU, forurensning og kjemikalietap.

Avdelingsutvalg for bygningsavd.

Karl Johnsen nevnte i sin orientering at utvalget hadde behandlet 8 nye saker på 2 møter. Transport av tremateriale fra lager til produksjonsgulv og bemanning i avdelingen er av de ting utvalget arbeider med.

Avdelingsutvalg for bølgepapp.

Erling Wik ga en oversikt over utvalgets arbeid. Utkjøring av utskudd, tilgang på ledige paller og nedlegging av rårull er av de saker som er behandlet. Flytting av div. maskiner, støv- og støyplager er nå aktuelle for utvalget.

Avd.utvalg for etterbehandlingen.

H. K. Hansen orienterte om utvalgets arbeid, dette beskjeftiger seg for

tiden med interne omlegginger, og har ellers ikke noen spesielle saker å ta opp utover dette.

Avd.utvalg for sekkefabrikken.

Steinar Lium orienterte om utvalgets arbeid. Sentrale oppgaver er opplæring av maskinmannskap, og støyskjermdene hvilebuer. Lium tok også opp forslagsvirksomheten, som han mente lå i dødvannet, og at forslagsstillerne ikke får svar. Arvid Værås mente at forslag som kom frem i avdelingsutvalget bør anses som lagt i «Forslagskassen» og behandles deretter. Hilmarssen opplyste at saken var under oppfølging.

Avd.utvalg for hovedavdeling.

Arne Berdahl ga en oversikt over utvalgets arbeid. Av de mange saker utvalget arbeider med kan nevnes det daglige renhold på arbeidsplassene, forsøk med premiering over en halvårsperiode. Rullmaskinbetjeningens plassering i LSU's forslag og opplæringsprogrammet og begrensning av utskuddsmengden er av de ting som utvalget arbeider videre med.

Avd.utvalg for mek. og el.verksted

Egil Gipling orienterte om utvalgets arbeid. Dette har hatt 3 møter hvor hovedvekten har vært lagt på oppfølging av tidligere godkjente saker. Lønnsklassепlassering for avdelingens ansatte er under arbeid. Utvalget vil også prioritere arbeidet med å skaffe stabilere og mer faglært bemanning i verkstedene.

Avd.utvalg for transportavdeling.

Fra avdelingsutvalg for transportavdelingen var ingen til stede, og det forelå ingen rapport.

3. Anmeldte saker og spørsmål.

Følgende spørsmål forelå fra avdelingsutvalget for sekkefabrikken:

«På bakgrunn av det høye støynivå i sekkefabrikken er det i avdelingsutvalget fremmet ønske om støyskjermdene røykebokser. Hvordan er mulighetene for å få dette ønske oppfylt?»

Kiær svarte at denne sak behandles med den største velvilje, og man håper å komme fram til en løsning som er tilfredsstillende.

Møtet ble hevet kl. 20.40.

Aksel Berge

Av Ranheim Papirfabriks historie

(Forts. fra nr. 3 1973)

1941

De vanskeligheter som man ved utgangen av 1940 hadde fryktet med hensyn til vedtilførslene inntraff også. Det gikk smått med å få inn nye tømmerkontrakter. Det så ut til at den påregnelige tilførsel ikke ville motsvare mer enn halv drift året igjennom. Og etterhvert ble det enda dårligere enn man hadde ventet seg.

Ranheims ledelse tok tidlig det standpunkt, at papirfabrikken måtte holdes i gang med full drift. Når så den regulære råstofftilførsel sviktet, var den eneste utvei å skaffe halvproduktet cellulose fra annet hold. Alle-rede fra høsten 1940 hadde mindre kvanta cellulose vært kjøpt. Det gjaldt nå mye større kvanta. Man bestemte seg for et kvantum på 7000 tonn cellulose, hvorav man håpet å kunne få 5000 fra Finland og 2000 fra Sverige. Av dette kvantum lyktes det etter et par måneders arbeid å få kontrahert bare 1500 tonn. Forresten kunne ikke påregnes valuta for mer enn 3000 tonn. Det ble altså ikke i noe tilfelle nok, og man sluttet kontrakt med Borregaard (hvis sulfatfabrikker i Bamble og Hurum sto på grunn av vann- og kullmangel) om levering av 3000 tonn prompte og videre opsjon på 3000 tonn.

Ved utgangen av mai var sluttresultatet av alt strev med innkjøp av råstoff, at det var innkjøpt cellulose til 9000 tonn papir, og med tilgangen av ved og tømmer regnet man å ha råstoff til ca. 16.000 tonn. Forutsatt full drift skulle dette rekke til 1. juli 1942. Omleggingen gikk så langt at innkjøpene av cellulose og tremasse i 1941 kom opp i over 2 mill. kroner mot ca. 850.000 kroner til innkjøp av tømmer og flisved.

Hermed anser vi oss ferdig for 1941 med det punkt og kan gå over til andre punkter ved driften. Kullbeholdningene lyktes det å holde ganske bra oppe, bl. a. ved Orkla Grubeaktiebolags hjelp innvilget tyskerne tillatelse til import av 4000 tonn. Men tyskerne forlangte til enhver tid å

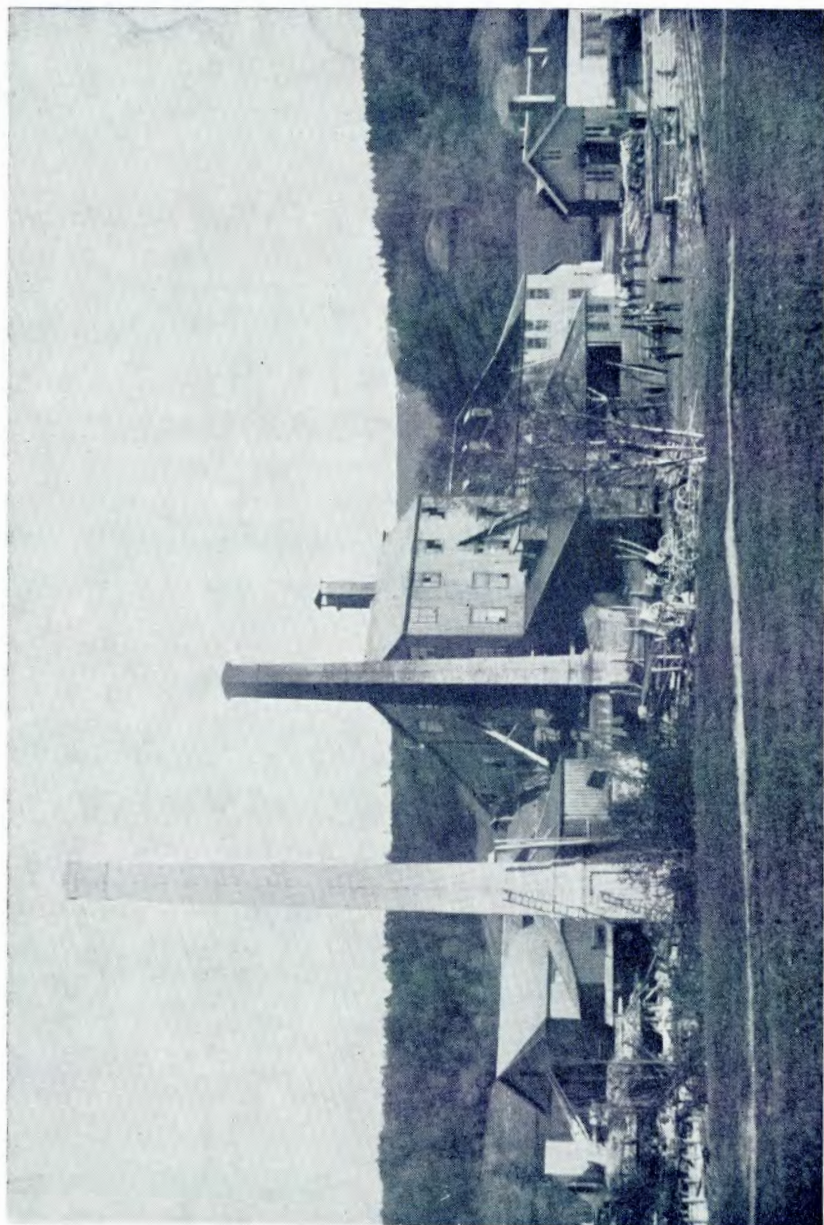
kunne regulere forbruket av kull og limstoffer. Det måtte søkes om tillatelse for bestemte terminer, og det var vanskelig å få tilstrekkelig store forbrukstillatelser. Import av andre driftsmidler kan det ikke ha vært noen større vanskeligheter med, bl.a. spilte sulfat meget mindre rolle nå når man var gått over til kjøp av cellulose i så stor utstrekning. Det knep med smøreolje.

Manglene ved fabrikken var for det første skorten på plass i papirfabrikken, — det trengtes mer rom til en kartongklistremaskin, og det var altfor trangt både i maskinsalen og sortersalen. Papirfabrikken ble derfor besluttet utvidet med en tilbygning mot vest, 17 x 47 m i betong med tre etasjer. Vanskeligheter av forskjellig art, leveringsforsinkelser og mangel på øvet arbeidskraft, forårsaket at både dette tiltak og andre anskaffelser og påkostninger trakk langt ut i neste år. Da den cellulosen som var kjøpt i Finland lå under åpen himmel og var utsatt for frost til vinteren, ble det bygget provisoriske skur for den. En ny overhetei i fyrhuset brakte kullforbruket ned med henimot 1 tonn i døgnet.

Med store utgifter ble i årets løp innredet eller nybygget tilfluktsrom for personellet, likesom det ble opprettet luftvern og bedriftsvern. Det inntraff flere flyalarmer, men det resulterte bare i noen små avbrytelser i driften.

Det var satt en ønskeliste for ytterligere moderniseringer på til sammen 1.1 mill. kroner, hvor hovedpostene var ombygging av papirmaskin II, ny turbinledning fra Dammen, gummieringsanlegg og nytt materiallager, — men gjennomførelsen av disse poster måtte stå hen, iallfall til neste år.

Av de større avtakere kom Norsk Hydro som nr. 1 med kjøp av store kvanta kreppapir. Ellers hadde man store avtakere i videreforedlingsfabrikker, nordenfjells posefabrikker, sekkefabrikk, papirtaugfabrikk og Nobø pappeske- og kassefabrikk, den

Cellulosefabriken i slutten av 1880-årene

sistnevnte opprettet i samarbeid med Ranheim. Østenfjells var større avtakere som Øra Fabrikker, som hadde overtatt latexanlegget — og en takpappfabrikk. Ordremappen la på seg.

Produksjonen ved Ranheim i 1941 nådde ny rekord, 14.034 tonn — 1400 tonn mer enn i noe tidligere år. Derav ble 2250 tonn, 16 % av det hele, forедlet på spesialmaskinene. Av produksjonen gikk 5400 tonn nordenfjells.

Produksjonsprisen gikk også betydelig opp i 1941, fra kr. 400 pr. tonn i 1940 til kr. 517 i 1941. Det aller vesligste av stigningen skyldtes den utvidede bruk av kjøpt cellulose.

En ordning av Ranheims kapitalforhold, gående videre enn den av 1940 var ønskelig. Det første skritt var at man oppnådde et tilbud fra Den norske Creditbank om et fast pantelån på 2 mill. kroner med prioritet etter obligasjonslånene; til 5 % rente. Dette ble senere i året ordnet slik at renten ble satt til 3 % og med en engangsgodtgjørelse på 200.000 kroner.

Ranheims årsoppgjør for 1941 viste et driftsoverskudd på kr. 268.000,00. Derav ble brukt til avskrivninger kr. 130.000,00. Til fonds ble avsatt kr. 110.000,00 og det ble utdelt 5 pst. utbytte med kr. 48.750,00.

En episode av kuriøs og helt komisk natur må tas med under 1941:

Tyskerne og Ranheimslukta

Høytidelig skriv fra der Reichskommissar für die besetzten norwegischen Gebiete til fylkesmannen i Sør-Trøndelag:

«Seitens der Wehrmacht sind mir mehrfach Klagen über den von der Zellulosefabrik verbreiteten üblen Geruch vorgebracht worden, der die militärische und wirtschaftliche Ausdehnung Trondhjems in Richtung Ranheim erheblich behindert. — Da meine Dienststelle nich im Besitz von entsprechenden Sachverständigen its, während ich annehme, dass die Fylke solche zur Verfügung hat, bitte ich um Stellungnahme, ob irgendwelche Massnahmen zur Vermeidung dieser Geruchsbelästigung möglich sind.»

Ranheims svar var først en teknisk forklaring på fenomenet, og man sluttet bl. a. med en forsikring om at

lukten, som hadde vært karakteristisk for fabrikken i 57 år, var absolutt uskadelig i den konsentrasjon den opptrådte i. Videre at de vestlige vinder var mer fremtredende i Trøndelag enn de østlige, og da det kreves en bestemt vindretning for at lukten skal kjennes mellom Trondheim og Ranheim, skulle således luktplagen i retning av byen innskrenke seg til en forholdsvis liten del av årets dager.

Man hørte ikke mer om saken.

For øvrig kjente man ikke den gang til hva som i 1949 ble publisert om celluloslukten etter inngående studier bl. a. av nobelpristakeren professor Svante Arrhenius. Han skrev bl. a.:

«Var nu denna lukt hälsovådlig? Säkert kunde en del känsliga människor känna sig illamående, då lukten var som intensivast och särskilt ved disigt väder. Av hälsotillståndet att döma hos dem, som arbetat i kokkeriet och sodahuset, kan man med fog påstå, att denna lukt var hälso-konserverande. Efter 40 års arbete i dessa avdelningar äro dessa arbetare numera, trots 70 til 90 år gamla, till kropp och själ synnerligen vitala och verka betydligt yngre än hvad de i verkligheten äro. Sällan eller aldrig har de varit sjuka, och ingen av dessa blev i år 1918 angripen av spanska sjukan trots massor av sjukdomsfall i andra avdelningar. Anmärkningsvärt är även, att fruktsamheten hos dessa arbetare varit vida större än hos övriga, enligt sakkunnigt utlåtande beroande därpå, att det sodastoff, varmed dessa personers hela kroppsytta är bemängd, har basisk reagens och neutraliserar eventuellt sur reagens hos det motsatta könet. Alltså: Pappersbrukslukten var ej hälsovådlig men väl hälsosam, för-yngrande och nativitetshöjande.»

Biologiske spesifikasjoner derom forelå imidlertid ikke.

Artiklene *Av Ranheim Papirfabriks historie* pleier å avsluttes med et (Forts.). Så ikke denne gang, til tross for at artikkelserien ennå ligger over 30 år tilbake i tiden. Grunnen herfor kjenner nok leserne, bladet kommer ikke lenger ut — iallfall i sin nåværende form.

Trykking av artiklene påbegyntes for 13 år siden og var basert på major

Fabrikken i 1947

E. Hartmanns ikke offentliggjorte arbeid om *A/S Ranheim Papirfabriks historie til 1951*, hvori undertegnede bare har gjort mindre endringer.

Serien fulgte naturlig etter mine artikler *Fra Ranheim i eldre tider*, hvis forstudier og utarbeidelse gav meg megen adspredelse og glede. Det er med et visst vemod jeg ser tidskriftet nu går inn, et foretagende som disponerten i det første nummer, høsten 1956, bl. a. introduserte således: «Vi håper at bladet må bli et bånd som binder oss alle nærmere sammen, at det vil fremme det fellesskap som må til for at alle gode krefter skal dra samme vei og mot det store mål: At Ranheim Papirfabrik må bli den arbeidsplass vi alle ønsker, hvor vi får utfolde våre evner og vår arbeidslyst til beste for oss selv, for våre hjem, vårt lille Ranheimssamfunn og for vårt land.»

Bidragstere har nesten bare vært bedriftens ansatte. Kanskje mange syntes at de samme pinner gikk vel ofte igjen, selv har jeg neppe forsømt

å sende bidrag til et eneste nummer.

Med Ranheim Papirfabrik som et ledd i et større konsern, er det rimelig at ledelsen nå finner andre veier for informasjonen.

Når bladet nå omredigeres, finner jeg endrer form, finner jeg det naturlig med en spesiell hyldelse til vår utmerkede redaktør gjennom disse 17 år, Brynjulf Moksnes, som har æren av å ha fått ut hvert eneste nummer, og som har satt sitt preg på det. Ranheims-Nytt har vært Moksnes' kjæledegge, han har ofret mye tid på det, og hvem av leserne har ikke møtt ham syklende til og fra Trondheim til konferanser med forelegger og trykkeri om overskrifter, sats, klisjeer og annen «lay-out».

Hans oppfinnsomhet med å skaffe varierende stoff har vært stor, og mange varme tanker fra leserne går til redaktør Moksnes, som forhåpentlig ikke legger ned pennen for godt, men finner andre media å boltre seg i.

Charlottelund, oktober 1973

Th. Overwien

Omlegging av bedriftsbladet

Et ledd i informasjonstjenesten

Det er nå kjent at dette nummer av Ranheims-Nytt er det siste som kommer ut i sin nåværende form. Noen vil vel føle dette sårt og mene at vi mister noe i vårt stedlige miljø. En nærmere redegjørelse om bakgrunnen for forandringen og hva vi kan vente oss fremover er vel derfor på sin plass.

Vi mener våre ansatte har krav på en best mulig informasjon om bedriften, slik at man i størst mulig grad er orientert om hva som skjer og hva som vil komme til å skje fremover. Dette er en nødvendig plattform for å kunne praktisere samarbeid. Vårt nåværende blad vil neppe strekke til i fremtiden for å kunne dekke disse informasjonsbehov. Derfor kommer det ut for sjeldent, med bare 4 nummer i året. Likeså sendes bladet ut til eksterne kontakter, slik at vi har lagt et visst bånd på oss om hva vi skulle ta med av stoff.

Samtidig med at forannevnte tanker er grodd fram, er vi blitt et stort konsern. Dermed har det vært naturlig å arbeide med hvorledes vi burde koordinere og bygge opp informasjonstjenesten for å dekke alle ledd i konsernet.

I de retningslinjer som er trukket opp for konsernets informasjonsvirksomhet er informasjon til egne ansatte gitt første prioritet.

Som et viktig ledd i dette arbeidet kommer informasjonsorganene som nå etableres.

Det vil bli utgitt et konsernblad som får navnet «Norske Skog». Konsernbladet vil gå til alle ansatte i konsernet, og vil også bli sendt til våre pensjonister. Bladet vil komme ut 4 ganger årlig med første nummer allerede i desember måned dette år.

I tillegg vil det for hver divisjon i konsernet bli utgitt et divisjonsblad. Foreløpig vil dette være «Spon-Nytt»

for divisjon Sponplater, «NT-Nytt» for divisjon Nordenfjelske Treforedling, og «Ranheims-Nytt» for vår egen divisjon. Disse divisjonsbladene vil være enklere organer som forutsettes å kunne gi rask informasjon av særlig interesse for de ansatte i de enkelte divisjoner.

«Ranheims-Nytt» i sin nye form vil således komme ut fra årsskiftet og vil kun gå til våre egne ansatte. Bladets endelige utseende er ikke helt klarlagt ennå, men det vil bli stilig, enkelt, og vil komme ut så ofte vi har behov for det uten faste utgivelses-

datoer. Det vil også kunne variere i tykkelse.

Vi vil fortsatt ha behov for en redaksjonskomite som både skal mate konsernbladet med Ranheims-stoff og ha kontakter med våre respektive avdelinger for driften av vårt divisjonsblad.

Dermed håper vi at savnet av vårt gamle «Ranheims-Nytt» kan erstattes av vår nye form for internt informasjonsblad, samtidig som vi i tillegg vil få en bredere innsikt i hele konsernets virksomhet gjennom «Norske Skog».

K. H.

Effektivisering av vaktholdet

Bedrift og fagforening har vedtatt et forslag til effektivisering av vaktholdet ved bedriften, og de forskjellige tiltak settes nå suksessivt i verk. Endringene vil etterhvert berøre alle ansatte og ledelsen i alle avdelinger så vel som mannskapene i portvakten.

Bakgrunnen for endringene er at vi har et ganske stort bedriftsområde uten inngjerding. Ønskene om bedre kontroll med uvedkommende og avlåsning av bygningene er blitt sterkere etter hvert som plagene med hærverk og tyverier har tiltatt i de senere år.

Effektiviseringstiltakene skal nå gjennomføres slik:

Avlåsning av bygninger og porter.

For alle ytterdører i bedriftens bygninger og porter på bedriftens områder opprettes et nøkkelsystem hvor hovednøkler går til alle lås. Avdelingsledelsen i den enkelte avdeling skal ha nøkler til egen avdeling. Hovednøkler blir utlevert til vaktene, beredskapsinstansene og en del nøkkelpersonell.

Den enkelte avdelingsledelse skal ha ansvaret for å låse alle ytterdører til egen avdeling ved arbeidstidens slutt.

Arrondering

Det er utarbeidet en egen fremdriftsplan for inngjerding av bedriftens områder, slik at noe blir etablert hvert år. Over en 3-årsperiode regner vi med å ha gjennomført en fullstendig arrondering med ny vaktstue mot E6 og fjernstyrte og

fjernovervåkede porter. Første trinn i dette arbeidet er gjennomført med stenging av gjennomkjøringen på veien fra E6 til jernbanebrua ved Ranheimsveien.

Portvakten

Bom ved hovedporten blir anskaffet. Portvaktens kontroll med inn- og utpassering blir betydelig skjerpet. Likeså blir vaktens mange øvrige gjøremål effektivisert, noe som det imidlertid blir for omfattende å komme inn på i denne orientering.

Forhandlinger pågår om endringer av vaktens arbeidstid til helkontinuerlig vakthold.

Generelt

Det er utarbeidet en instruksmappe som omfatter alle endringer i vaktholdet og hvilke gjøremål vaktene og avdelingsledelsen vil få. Disse mappe vil bli lagt ut på alle spiserom og i alle avdelinger, og vi ber om at alle ansatte gjør seg kjent med innholdet.

I alle fall inntil arronderingen er gjennomført trenger vi hver enkelt ansatts hjelp. Det må være en plikt for oss alle at vi gjør oss kjent med hvordan det samlede vakthold er lagt opp, og at vi alle bestemt viser barn, ungdommer og ukjente bort fra våre områder. Til slutt ber vi deg huske at vaktene ikke alltid kan kjenne alle ansatte. Dermed kan også du bli stoppet for kontroll. — Samarbeid med vaktene!

K. H.

VALG AV BEDRIFTSFORSAMLING

Stemmestyret (under fra v.): W. Knutsen, P. Myhre, O. Paulsen, A. Reitan og O. Trosterud. — A. Olsen avgir sin stemme.

Sammen med de øvrige divisjoner i Norske Skogindustrier A/S har vi også her på Ranheim holdt valg til konsernets bedriftsforsamling. Det skjedde fredag 14. september 1973. Spiserommet i mek. verksted var for anledningen gjort om til stemmelokale, og hvor alt foregikk i seriøse og skikkelige former med manntalls-lister, trykte stemmesedler, stemmeurner og det hele. For å dekke opp best mulig ble det også arrangert avstemning ute i bølgepapp- og sekkeavdeling.

Stemmeurnene var spesiallaget for anledningen, utstyrt med blått magebelte helt rundt og med trykk: Peder. For uinnvidde: Velvillig PR for stemmestyrets og fagforeningens formann Peder Myhre. Det hele designert og produsert av folkene ute i bølgepappen.

Siden vårt valg foregikk bare fire dager etter vårt stortingsvalg, var det naturlig at flere spurte om Anders Lange hadde stilt liste. Det hadde han nå ikke, — og om det skulle vise seg at vi i vår bedriftsforsamling

skulle ha behov for en herre med slike fritt-talende egenskaper får nå tiden vise.

Umiddelbart etter siste avgitte stemme og etter stengetid ble så opp-tellingen foretatt. For arbeidernes gruppe ble denne ganske spennende ved at to av de foreslåtte kandidater, Lars Bekken og Arvid Wæraas fulgte hverandre til døren med henholdsvis 248 og 243 stemmer. Gjentatte kontrolloptellinger endret heldigvis ikke dette lykkelige faktum. Asbjørn Johansen fikk som 3. mann 139 stemmer.

Av de øvrige som sto på valg fra oss fikk Aksel Berge i sin gruppe 33 stemmer. Han fikk også 7 stemmer på Fiborgtangen og 1 i Namsos, til-sammen 41, og er valgt inn som medlem i bedriftsforsamlingen. Som 3. mann fra Ranheim fikk Steinar Flatmo i sin gruppe 53 stemmer.

For ordens skyld hitsettes den fullstendige liste over de ansattes representanter med varamenn til konsernets bedriftsforsamling:

Representanter:

Ola G. Tromsdal, Skogn
Lars Bekken, Ranheim
Bjørn Berntsen, Namsskogan
Arne Th. Dahl, Kvam
Kolbjørn J. Haugen, Orkanger

Bjarne Sundby, Skarnes
Sigurd Brøndmo, Namsos
Aksel Berge, Ranheim
Steinar Flatmo, Ranheim
Karstein Hanssen, Skogn

Vararepresentanter:

Nils Arnegård, Skogn
Arvid Wæraas, Ranheim
Jenner Heggstad, Namsskogan
Ole J. Løvdal, Røros
Magnar Monsen, Orkanger
Tage Nedgård, Våler
Johannes Sellæg, Namsos
Olaf Bruvik, Skogn
Oddbjørn Troøyen, Skogn
Jon O. Bakken, Røros

Bedriftsforsamlingen har også rukket å holde sitt første og konstituerende møte. Det skjedde den 29. oktober inne på Levanger. Men den utsendte protokoll etter møtet synes vi er i tynneste laget. Det må gå an å få vite litt om hva de enkelte sa, med hvilke argumenter de begrunnet sitt standpunkt osv.

Til slutt vil vi ønske representantene til lykke med jobben og at ordningen med bedriftsforsamling vil bli til gagn og fordel for alle ansatte, for den enkelte bedrift og for konsernet.

aw

Farvel til Ranheims-Nytt

Dette er altså siste gang Ranheims-Nytt kommer ut i sin nåværende form. Andre vil på annet sted i dette nummer fortelle hvorfor og hva som vil komme i stedet.

I og for seg er det selvfølgelig ingen stor sak at vårt blad, slik vi har lært å kjenne det i vel 17 år det har utkommet, vil forsvinne. Men som et eksperiment vil vi gjøre denne sak litt større. Om ikke for annet så for å gi vårt husorgan noen ekstra evskjeds-linjer. Det har gjennom alle disse år blitt en anelig bunke blad. Og ved et hastig gjennomsyn en regnværskveld kan en lett gjøre seg opp forskjellige tanker.

Ranheims-Nytt har aldri inneholdt byråstoff eller annet stoff laget av andre. Omtrent hvert eneste ord er

spesialskrevet for bedriftens ansatte og dens helt nærmeste og lokale om-givelser. Framtidige granskere av vårt lokalmiljø vil i bladet finne stoff og kilder i verdifull grad. Bunken med Ranheims-Nytt vil i en sum representere et betydelig stykke lokal kulturhistorie.

Ut fra denne synsvinkel er det fristende å gjøre seg følgende refleksjoner: I 1950- og først på 60-årene la vi i dette landet ned hundrevis av små grendeskoler. Moderne mennesker og folk med «drive» fant ut at de ikke var effektive nok. Ungene ble stablet i buss og kjørt både 5 og 10 mil til nærmeste sentralskole, hvor de sikkert lærte både regning og grammatikk godt nok. Men grenda som sådan tapte noe vesentlig — en verdi-

full bestanddel og incitament til dens kulturelle miljø.

Ranheims-Nytt i sin nåværende form er på sitt område heller ikke effektivt nok. Det nye organ vil sikkert bli bedre innen dette felt. Men noe spesielt vesentlig vil allikevel komme bort.

Som alle vet er det Brynjulf Moksnes som har vært bladets redaktør fra starten av og til i dag. Han var den gang «vanlig» arbeider, og bladet er det eneste bedriftsorgan i landet som har hatt en arbeider til redaktør.

For B. — som har vært hans merke i bladets spalter — har nok bladet og redigeringen av stoffet vært viktige

og vesentlige deler av hans fritidsbeskjeftigelse. Litt vemodig var det på siste møte i redaksjonskomiteen å være vitne til hans medvirken for bladets innstilling, at trykkeriet måtte varieres, hvor man skulle gjøre av bladets arkiv osv. Det var sikkert det minst trivelige redaksjonsmøte som Moksnes hadde vært med på, på tross av takk og anerkjennende ord. Her ved gis også på dette sted takk og ros for godt utført redaktørjobb i over 17 år.

Navnet Ranheims-Nytt vil leve videre i det nye organ som kommer. Hvordan det vil bli får vi så vente og se på.

aw

Strandhugg eller pensjonære utskeielser

Under et lettere innfall, eller kanskje var det anfall av optimisme, fant to pensjonister, dvs. fhv. ansatte ved fhv. Ranheim Papirfabrik, på å ta seg en tur til Fiborgtangen i Skogn. Etter å ha kontaktet de rette kanaler var saken med løyve i orden. Vi må innrømme at det gikk forbausende lett med innreisetilatelse og lignende formaliteter.

Vi valgte NSB som reisemåte. Av minst to grunner.

1. Det var den eneste måten å få barnebillett på.
2. Vi har ingen bil. Vi ønsker ikke å ha det heller.

Men det skulle vise seg at den reisemåten vi hadde valgt ikke var så enkel som vi trodde. Togruten som vi var utstyrt med, viste seg å være den rene tippekupongen. At ikke alle tog stoppet på Ranheim visste vi. Det måtte omlastning på Stjørdal til. Men det var noen tegn vi hadde oversett. Disse tegn betydde at ikke alle tog stoppet på Skogn heller. I beste fall stoppet toget bare på søndag, og da bare for påstigning. Etter som vi var avhoppere hadde det ikke vært noen vits å vente til søndag heller. Det var nettopp på dette punkt vi bommet totalt. Vi tok lokaltoget til Stjørdal, hvor omlastningen skulle skje. I lykkelig uvitenhet gikk vi ombord i første fjerntog. Og det stoppet ikke før i Levanger. Nå var gode råd dyre.

SKOGN

Skulle vi vente på sydgående tog? Nei, det turde vi ikke. Sett at dette toget ikke stoppet før Stjerdal. Vi kunne med andre ord risikere å bli med i evigvarende pendeltrafikk mellom Stjerdal og Levanger. Og vi som var i tidsnød! Vi har visst i farten glemt å fortelle at fagforeningsformannen også var i følge med oss — eller kanskje det var vi som var i følge med ham. Nok om det. Men han skulle delta i et viktig møte på Fiborgtangen presis kl. 10.00.

Vi var et øyeblikk inne på tanken om å bruke apostlenes hester, men fant fort ut at dagsformen ikke tilsa det. Vi foretok derfor en hurtig meningsmåling, og denne resulterte i at alternativet drosje fikk kvalifisert flertall. Det viste seg imidlertid at vi var ankommet midt i frokostpausen til samtlige drosjesjåfører i Levanger, og når det i tillegg var en innlagt røykepause, skjønner nok alle at problemet var både til å ta og føle på. Men alt ordnet seg til slutt. Presis kl. 9.59 sto vi ved informasjonsdisken til Nordenfjelske Treforedling. Hva for en divisjon de spiller i har vi dessverre glemt. Men fagforeningsmannen fikk gå til sitt møte, og vi ble levert i de rette hender.

Vi har med vilje ikke brukt navn i dette dokument. Vi mener da personnavn. Navn er nemlig vår svake side. Vi husker snart bare Ola og Per, og vi kan da umulig kalle en fyr for Ola eller Per når han kanskje heter det motsatte. Eller at det viser seg ved nærmere gransking at det ikke er en

fyr, men kvinnfolk. Dette til orientering.

Omvisningen i fabrikkene tok til i mekanisk. Det var her en av oss kom med en bemerkning om at han følte seg hensatt til midt i bibelhistorien med Moses og Aron, Jakob og Esau og alle de andre kjendisene fra en svunnen tid. Ved nærmere ettersyn viste det seg å være forhenværende barske ranheimsfjes bak hvert et skjegg. Ja, slik er det. Bak hvert et skjegg lurer smilet.

Vi vil ikke gå til noen detaljert beskrivelse av det vi fikk se, men at det var avanserte greier kunne selv vi forstå. Fjernstyring så ut til å være i skuddet.

Vår omviser tok oss til slutt med heim til sin privatbolig hvor vi henga oss til bordets gleder.

Vi må tilstå at vi «vart djupt sára og vonbroten» over NSB's tippeservice når det gjaldt anløp og stopp ved etatens stasjoner. Disse stasjonsbygningene i Nord-Trøndelag er så flotte å se til at bare disse hadde vært en stopp verd. For å være på den sikre side når det gjaldt heimreisen, heldgarderte vi. Vi fant det tryggest å dra til Levanger for å starte heimreisen derfra. Vi kunne umulig tenke oss å stå på Skogn stasjon å måpe mens toget raste forbi uten å ense oss.

Ja, slik kan det gå når pensjonister er på reise fot. Vi vet ikke om vi skal si at denne turen ble heimesiger eller bortesiger. Helst tror vi det ble uavgjort.

VERNEARBEID

I tredje kvartal var vi også forskånet for såkalte større ulykker. Statistikken viser 15 skader. Dette er én mindre enn i annet kvartal. Men fraværsdager på grunn av skader er 136 mot 74 i annet kvartal.

I sommerhalvåret har vi fått opppusset og malt en del garderober og spiserom, og vi håper det blir satt pris på dette, og at det ikke blir tilgriset og ødelagt ved skjodesløshet.

Husk: Orden og renhold skaper trivsel.

Det henstilles til alle som ferdes og arbeider der hvor det er høyt støynivå, om å bruke hørselvern. Støy er en belastning som kommer i tillegg til det manuelle arbeid. Dette tilleggget kan ikke måles, men at denne belastningen har stor betydning for trivselen er hevet over enhver tvil. Det er nå utdelt på hundrevis av øreklokker, men det er ikke mange som bruker dem. Hvorfor ta den sjansen å ikke bruke ørevern når dette kan skade livet.

K. S.

BUDENE

Terje Dullum (til venstre) og Ketil Spachmo

Ingen som ferdes rundt i fabrikkens kan unngå å møte budene på deres daglige rundturer. De er to fast ansatte i denne gruppa. Det er det såkalte interne bud, Terje Dullum, som går «innaskjærs» med post og beskjeder, og det er Ketil Spachmo, som med sin trehjulede lettvekt tråler «utaskjærs». Det er posthuset, melkeleverandører osv.

— Du, Terje, er vel innfødt ranheimsbygg?

— Ja, det er sikkert. Vi er i dag tre generasjoner som arbeider på fabrikkens, sier han med stolthet i stemmen. Dette var alminnelig for noen år tilbake, men i dag er det en sjeldenhet.

— Jobben din, Terje, er du vel oppmerksom på er en meget viktig stilling?

— Ja, direktøren kan til nød være borte en dag, men er jeg borte går det hele i stå, sier han med et glis.

— Du tilbakelegger adskillige hundre meter på dine turer, så kondisjonen er vel god?

— Jeg har tre faste runder i fabrikkens daglig, og så kommer ekspress og lynekspress i tillegg. Kondisjonen og pusten er god. Røyker gjør jeg heller ikke, så det er toptrim. Driver håndball på bedriften og fotball i idrettslaget.

— Det er altså ingen fritidsproblemer?

— Nei, blir det tid til overs, kan vi ta en prat på kafeen, og så har vi kinoen om torsdagene.

— Framtidsplaner?

— Håper å komme meg inn i produksjonen, — Sekken eller Bølgen. Ser ut til å være jobb jeg kan like der, — og så er det der vi har sjarmen, sier Terje, som har et smil og et muntret ord til alle på sine rundturer.

Ketil Spachmo bor på Hundham-
meren, men stammer egentlig fra
Rissa. Han sier at innslaget med ch
i navnet ble til for mange år siden for
å unngå forvekslinger mellom navne-
brødre. En bruker k og den andre ch
i Spakmo.

— Du er altså det eksterne bud?
— Ja, jeg besøker posthuset — post
ut og post inn — jernbanestasjon osv.

— Sykkelen liker du godt?

— Den er i utmerket stand nå.

— Fin jobb?

— Jeg liker jobben godt. Mine sje-
rer er Dyblie og Paulsen. Arbeids-
opplegget har jeg forsøkt å gjøre så

praktisk og effektivt som mulig uten
hjelp fra rasj.avdelingen.

— Fritidsproblemer?

— Fritidsproblemer? — Nei, jeg er
veldig motorinteressert. Jeg har hittil
hatt fem motorsykler, og når jeg blir
18 år har jeg fått lov på min fars
gamle bil.

— Fremtidige planer?

— Har lyst til å bli elektriker, —
drømmen er skipselektriker. Men nå
må jeg få start på trehjulingen, sier
Spachmo og setter hjelmen på plass
og trår inn clutchen.

B.

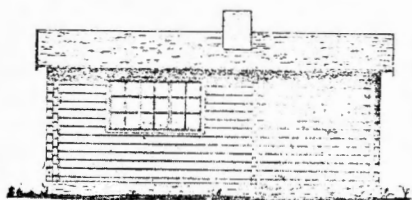
Hyttebebyggelse på Saltøya

Det har i flere år vært ønskelig
med småhytter på feriestedet Saltøya.
Saltøyakomiteen har fått i oppdrag
av fagforeningsstyret å utarbeide en
hytteplan. Komiteens formann, Arne
Brekke, og Knut Wikdahl ordner nå
med dette.

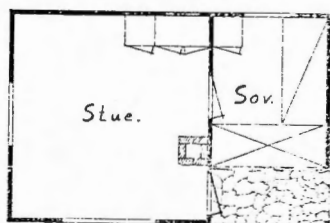
30. september ble det holdt et møte
i Stjørdal med kommunens byggesjef
hvor saken ble fremlagt. Vi fikk alle

informasjoner som trengtes, og ut fra
dette ble hytteplanen utarbeidet. Ko-
miteen har fått teknisk hjelp av be-
driften i dette vanskelige arbeid. Ing.
L. Helgeton har foretatt oppmåling
og kartlegging med Brekke og Wik-
dahl som hjelpere. Hyttene skal først
og fremst skaffe stedet flere og mer
tidsmessige forlegningsmuligheter og
hvor familien kan være mer selv-

Type «STRANDBU» 20 m²

Soverom, stue og terrasse 2 m²

stendige enn de er i dag. Planen er å bygge 14 campinghytter i løpet av 10 år. Hyttene er ment å skulle være av standard type «Strandbu», 20 kvm, med stue, soverom og terrasse. Vann og kloakk blir ikke innlagt. Det blir anskaffet tørrklosetter.

Leserne får nå i Ranheims-Nytt en liten orientering om situasjons- og disposisjonsplan inntegnet på kartet over Saltøya, samt en skisse over hyttetypen «Strandbu».

Det understrekes at hyttene ikke vil berøre dyrket jord. Den er med tiden tenkt nytt til hagekoloni for bedriftens ansatte.

For Saltøykomiteen

Arne Brekke
formann

BEDRIFTSIDRETT

BEDRIFTSMESTERSKAPET I SKOTTHYLL 1973

De fem beste ble:

1. Armand Solem	650 p
2. Tore Rustad	610 p
3. Ole Blekkan	580 p
4. Alf Darell	470 p
5. Willy Rønning	450 p

FOTBALLSESONGEN 1973

Ranheim Kraft var i år for første gang med i 7-manns fotballcupen og presterte å gå helt til topps.

Vi gratulerer følgende med cupmesterskapet:

Agnar Olsen, Karl Dahl, Guttorm Helgeton, Ingvar Undhjem, Ivar Gabrielsen, Gudmund Haavi, Roy Eggen, Roar Dahl.

Vi synes det er riktig å vise hvor elegant cupmesterskapet ble halt i land ved å vise til resultatene.

1. runde:	
E.verket—Ranheim	0—9
2. runde	
Walk-over	
3. runde	
Ranheim—NTH	4—2

4 runde

Ranheim—Albert 4—0

Finale:

Ranheim—Nidar/Erbe 7—3

I bedriftsserien i fotball hadde vi også i år med to lag. Begge lag har gjort en god innsats i den knivskarpe konkurransen som etter hvert har gjort seg gjeldende i bedriftsidretten. Interessen for kampene er den aller beste, men en kunne godt tenke seg bedre oppmøte på treningskveldene.

Slutttabellen for vårt 1.-lag:

2. divisjon avd. A

NFDS	12	10	0	2	28—	3	20
Brannkorp.	12	8	2	2	30—	9	18
Fjellanger I	12	8	1	3	30—18		17
RIF	12	8	1	3	23—15		17
Drosjene I	12	7	2	3	27—10		16
Ranheim I	12	5	3	4	20—11		13
Fjeldseth	12	4	4	4	17—18		12
Setsaas	12	4	2	6	16—18		10
Br. Sørum	12	4	1	7	12—17		9
Adr.avisen	12	4	0	8	17—34		8
Televerket	12	3	1	8	7—18		7
Prinsen	12	3	0	9	8—46		6
Reitgjerdet	12	1	1	10	8—26		3

Autopark trukket

Slutt Tabellen for vårt 2. lag:

4. divisjon avd. A

St. Nmt. sk.	12	9	2	1	45-14	20
Spare-Data	12	8	1	3	31-14	17
Skibskam.	12	7	3	2	28-13	17
Kaalund	12	7	1	4	39-14	15
Fengslet	12	7	1	4	24-19	15
Skattesp.	12	5	4	3	22-22	14
Sundt	12	4	5	3	19-17	13
Ranheim II	12	4	5	3	19-17	13
TNS/LM	12	5	0	7	24-25	10
Bilcentrum	12	4	1	7	17-24	9
Ringkjøb	12	4	1	7	18-43	7
TMV II	12	2	1	9	12-48	5
ØMV	12	1	0	11	7-34	2

Klevediesel trukket.

HÅNDBALL

Håndballsesongen er startet igjen og Ranheim Kraft har i år to lag i serien — et i 3. og et i 4. divisjon.

Håndballen har de siste årene lidd under stor mangel på spillere, men nå ser det lysere ut, og det er mange som har fått øynene opp for at det er moro å spille håndball, og når det nå også er godt oppmøte på treningskveldene, er det nok ikke lenge før det gir seg utslag på banen.

Vi trener fortsatt i Ranheim skoles gymnastikksal onsdager fra kl. 20.15 til kl. 21.45.

K. Lervik

Foreningslivet på Ranheim

Ranheim Papirfabrikk går nå inn i sitt 90 år, og direktør Overwien har i Ranheims-Nytt's spalter gjennom mange år på en grei, lett forståelig og utmerket måte gitt oss et innblikk i bedriftens historie helt fra starten i 1884.

I kjølvannet av en så stor bedrift følger adskillig foreningsliv, og det kan være av interesse å vite litt mer om de største av disse foreningene.

Både direkte og indirekte har bedriften betydd meget for disse foreninger, og betydning for stedets miljø og atmosfære har nok alle foreningene en stor del av æren for.

Ranheim Sanitetsforening

Ranheim Sanitetsforening er stiftet 12. oktober 1910, men den spede begynnelse for sanitetsarbeidet på Ranheim går helt tilbake til 1880-årene, og som de andre store foreninger på stedet har også sanitetsforeningen en nær tilknytning til Ranheim Papirfabrikk.

Det er vel ingen forening som har gjort så mye godt for stedets befolkning gjennom disse 63 årene, (ja, vi kan godt si 90 årene) som disse flinke sanitetsdamene som klarer å skaffe midler til alle sine foretak, bl. a. med god støtte av bedriften.

Foreningens virkefelt er stort, og jeg nevner:

Velferdsstua i hjemmet for eldre like ved kirken, hvor det er tilstelninger for alle eldre hver tirsdag med kaffe

og vafler og underholdning av ymse slag. Gratis fotpleie og billig hårpleie, husmorkontroll, barnekontroll, kortbølge og annen hjelp, og dette foregår på bedriftslegekontoret som bedriften har i samme bygning som mek. verksted.

En fast ansatt sykepleier på halvdagsjobb, som gjør en utmerket jobb sammen med søster Ragnhild, som er fast ansatt ved bedriftslegekontoret.

Alle på Ranheim er disse flinke sanitetsdamene en stor takk skyldig for deres utmerkede arbeid for syke og gamle på stedet, og vi ønsker dem lykke til fremover og håper stedets befolkning støtter fullt opp om deres arbeid.

Nåværende formann er fru Emmy Olsson.

Losje Sagatun IOGT — Barnelosje Løvsprett og Klubben Fuskeren

Losje Sagatun er stiftet 26. november 1898 og har eget lokale på Hansbakken.

Denne 75-åringen har betydd mye for stedet med sitt arbeid for edruehet, og ikke bare det, men også mange andre aktiviteter som kursvirksomhet, leseringer, turn og ikke minst den dramatiske klubben «Fuskeren», som i mange år har vært til stor glede for befolkningen på Ranheim og tilstøtende bygger. Vi husker med glede de mange gode revyer både før og etter siste krig. Mange

av de beste revyvisene har stått i Ranheims-Nytt. Øverste templar i dag er Wilgodt Lundquist.

Barnelosje Løvsprett er stiftet 23. april 1893.

Dette er vel den eldste forening på Ranheim som har vært i virksomhet hele tiden i 80 år, og de aller fleste barna på Ranheim har vært med i barnelosjen i kortere eller lengre tid.

En barnelosje med godt miljø og tradisjoner som har betydd meget for barna på Ranheim. Et livskraftig barn på 80 år.

Leder for barnelosjen i dag er Ebba Moksnes.

Ranheim Idrettslag

Idrettslaget er stiftet 17. februar 1901, og konstituerende generalforsamling ble holdt på Tømmersletta i fri luft, og Olaf H. Larsen ble lagets første formann.

Gymnastikk, turn, skiidrett og skyting var på programmet den første tiden, men etter hvert kom friidrett med.

Etter en dødperiode under første verdenskrig ble laget rekonstruert i 1919 med Ole S. Barstad som formann, og øvrige styremedlemmer ble Georg K. Knutsen, Sverre Andersson, Anton Larsen og Helge Guldberg.

I 1920 begynte laget byggingen av Vottakollen, og spørsmålet om bane trengte på med full kraft, for nå kom fotballen og friidretten for fullt.

Penger var det lite av, men dugnadsarbeid var den gang fritidssysler som virkelig forslo, og ga store resultater.

Bedriftsledelsen med dir. Thorry Kiær i spissen, som selv var en god idrettsmann, forsto idrettens store betydning for miljø og helse, og vi fikk Sannan til opparbeidelse av vår første grusbane, og den er nå blitt til to gressbaner.

Ranheim Idrettslag har gjennom disse 73 år fostret mange gode idrettsjenter og -gutter og arrangert mange store stevner i forskjellige idrettsgrener.

Det går opp og ned her i livet, og det har det også gjort i Ranheim Idrettslag. Mellom 1920 og 1940 hadde skiene en glansperiode med stor tilslutning og gode løpere, som var blant de fremste i Trøndelag.

Fra 1945 og utover 50-åra var det fotballens glanstid, hvor laget i to perioder var med i 1. divisjon og var et av Trøndelags absolutt beste fotballag.

Laget har betydd svært mye for stedet og dets ungdom, og det er en frisk og sprek 73-åring som har mange jern i ilden.

Lagets nåværende formann er Atle Darell. Laget har ca. 600 medlemmer.

Ranheim Arbeidsmannsforening

Allerede i begynnelsen av 1890-åra hadde arbeidsstokken stabilisert seg og ble diskutert i Ranheim Arbeider-samfunn, som bl. a. bygde det gamle Folkets Hus.

Tanken ble realisert 23. april 1901 og navnet ble Ranheim Arbeidsmannsforening (fagforeningen). Foreningens første formann ble Severin Saksvik. Et kjent og solid ranheimsnavn i dag.

Fagforeningen tok over Folkets Hus, som i alle disse årene har vært det samlende punkt for det meste av alt foreningsliv på Ranheim.

Hva fagforeningen har betydd for arbeiderne ved bedriften i disse 74 år skal jeg ikke innlate meg på å si noe om, men hva det betyr å stå samlet for å løse felles store oppgaver er det vel bare en mening om.

Med sine 525 medlemmer, og med formannen på heldagsjobb med eget kontor i bedriften er Ranheim Arbeidsmannsforening en meget viktig faktor i den daglige arbeidsrytmen i bedriften.

Forholdet i dag mellom bedriftsledelsen og fagforeningen vil jeg karakterisere som meget god, og jeg tror nok begge parter forstår til fulle at de til dels store motsetningsforhold og den mistenksomhet som tidligere ofte kom fram, er borte.

Alle er vel enige om at skal man hankses med alle problemer i dagens knallharde konkurranse, må man forstå at samarbeid må til på alle fronter. Ikke bare bedriften, men også fagforeningen driver en utstrakt kurs- og opplæringsvirksomhet for å dyktiggjøre sine medlemmer til flinke arbeidere og samfunnsborgere.

I årenes løp har bedriften ytt ganske store beløp til forskjellige formål

innen fagforeningen, med bl. a. forbedring av Folkets Hus.

På grunn av ekstra innsats fra arbeidernes side etter krigen kjøpte bedriften i 1950 Saltøya ved Langstein og forærte dette prektige stedet (perlen i Trondheimsfjorden) fagforeningen som feriehjem. Foreningens mangeårige formann er Peder Myhre.

Ranheim Samvirkelag

Etter initiativ fra Ranheim Arbeidsmannsforening ble Ranheim Forbruksforening (Ranheim Samvirkelag) stiftet 11. august 1907.

Allerede i 1899 ble det holdt flere møter med tanken på å stifte en handelsforening, men først 8 år etter ble det en realitet.

Forretningen er fra første stund basert på og drevet etter det kooperative prinsipp hvor medlemmene eier butikkene. Fra en beskjedent start har samvirkelaget vokset til å bli et stort foretagende med hele 7 butikker og ca. 40 ansatte. I 1972 hadde disse 7 butikker en omsetning på ca. 13 mill. kroner.

I dag tilhører samvirkelaget den store sammenslutningen Trondos — hvor også Domus er integrert — og som er det største dagligvarehandelforetagende i Trøndelag med en årsomsetning på ca. 180 mill. kroner.

Ranheim Musikkforening

Allerede først på 1890-tallet fikk vi vår første hornmusikk på Ranheim med 8 musikere. Dette var også opp-takten til Ranheim Musikkforening, som ble stiftet 8. august 1906.

Hva musikkforeningen har betydd for stedet gjennom 67 år (fra første spede begynnelse gjennom 80 år) forstås i hvert fall vi eldre.

Tenk dere en konfirmasjonsdag, en juledag, 1. og 17. mai, stevner og andre arrangement uten hornmusikk? Nei, det ville nok bli tamt.

Korpset teller nå ca. 40 aktive og er aktiv som aldri før.

Nåværende formann er Per Nervik og dirigent gjennom de siste 15 år er Arve Brein.

Ranheim Skolemusikkorps

Etter initiativ fra interesserte foreldre og Ranheim Musikkforening ble

Ranheim Skolemusikkorps stiftet 13. mars 1946.

Dette at skolebarn i tidlig alder kommer i kontakt med et eller annet instrument har svært meget å si for barn som er glad i musikk. De aller fleste av våre fremste musikere — blåsere — i Norge er kommet fra skolekorpset, og disse har en meget stor betydning for musikklivet. Prosentvis av landets befolkning har vårt land verdens største antall skolekorps.

Skolekorpset er med sine 27 år den yngste av de kulturspredende foreninger på stedet.

Rudolf Bakken er nåværende formann, og Einar G. Paulsen har vært den drivende kraft og dirigent i alle disse 27 årene.

Ranheim Mannskor

I forbindelse med korets 40-årsjubileum hadde vi i siste Ranheims-Nytt en omtale av koret og dets betydning for korsangen på Ranheim. Koret er stiftet 2. oktober 1933 og har nå ca. 40 aktive sangere.

Formann er Eldar Hernes og dirigent gjennom mange år Arne Larsen.

I tillegg til disse foreninger som er nevnt her har vi en masse foreninger som arbeider for forskjellige formål. Jeg nevner i fleng:

Ranheim gammeldansforening, som har gitt store beløp til mange institusjoner på stedet.

Flere misjonsforeninger som er meget aktiv.

De hjemløses forening.

To funksjonærforeninger innen bedriften, «Isbjørn» og «Fiber'n».

Et solid og bredt anlagt bedrifts-idrettslag.

Flere skotthyllklubber. En typisk trøndersk idrett drevet på Ranheim gjennom 60—70 år.

Reppes Vel som bl. a. har bygd eget forsamlingshus på Reppe, Fykenborg.

Reppe Blandakor, med sin dirigent John Evjen, som har gledet oss ved mange anledninger.

Hvor mange politiske partier vi har vet jeg ikke, og antallet syforeninger og spareforeninger er det vel ingen som vet. Men alle foreninger har sin misjon og er med å opprettholde det gode miljø vi har på Ranheim.

Summa summarum

Med Ranheim Papirfabrikk som det sentrale midtpunkt får vi følgende oversikt og alder på de største og viktigste foreninger på stedet:

Ranheim Papirfabrikk	90 år
Barnelosje Løvsprett	80 år
Losje Sagatun	75 år

Ranheim Arb.mannsforening	72 år
Ranheim Idrettslag	72 år
Ranheim Samvirkelag	68 år
Ranheim Musikkforening	67 år
Ranheim Sanitetsforening	67 år
Ranheim Mannskor	40 år
Ranheim Skolemusikkorps	27 år

T. B.

Internt kurs i skjemateknikk

Fra venstre: R. Bakken, K. Rasmussen og A. Skjervold

har pågått siden i vår under ledelse av el.ing. Bakken, og det nærmer seg nå slutten. Samtlige elektrikere og instrumentmakere har deltatt, og hvis bildene ikke klarer å overbevise leseren, kan vi forsikre om at det har vært stor interesse under kurset.

Det er nedlagt et vesentlig arbeid for å gjøre undervisningen så vellykt som mulig. Tidligere har man som praktisk øving gått igjennom simula-

tor for det elektriske anlegg til bunnlegger 4 i Sekkefabrikken.

På bildene er man i ferd med å bygge opp simulator for elektrisk drift av et temmelig sinnrikt transportbåndsystem.

Hovedhensikten med kurset er å trene på systematisk feilfinning, og deltakerne har også hatt mye teori.

H. M.

Nyborg (til venstre) og L. Haseth

FJELL, SKOG OG TJØNN

Den som engang er blitt smittet av hobbyfiske-basillen vil aldri bli kvitt virkningene av angrepet.

I disse tider med jag og stress er også alle forståelsepåere enige om at denne fine hobby — fiske — er et av de beste midler til å gjenvinne ro og harmoni. Komme i kontakt med naturen, føle velværet sige innover seg når en etter en fin lang tur kan strekke seg på en setervoll, ligge og glane opp i ballongdigre sommerskyer og repetere hendingene omkring den fisken en fikk, eller den en mistet, — som alltid er den største.

Jeg vet ikke om det bare er innbilning eller hva, men det synes som om det blir stadig lengre mellom de store fiskene i fjellvatna. Dette på tross av fiskeoppsyn og sammenslutninger som skal passe på og forsøke å bedre forholdene.

I de beryktede tredveåra måtte vi som arbeidet på Ranheim Papirfabrikk delvis være heime 4 av ukens 6 arbeidsdager. Den gang var heldigvis ennå ikke fritidsproblemene oppfun-

net. Enn om vi skulle hatt problemer med å finne «et sted å være». Det var naturlig for oss å kaste en brødskalk i ryggsekken, ta fiskestanga og på en alderstegen trampsykel komme seg ut i omkringliggende områder — Jervfjellet, Vennafjellet, Reinsfjellet, ja, helt opp i Tydalen gikk turene. Tida i skog og fjell ble likevel for kort, syntes vi.

Men det var dette med størrelsen av fisken. Vi kunne for 40 år siden oppleve at det ble tatt ørret på 6 kg og over det i de fjelltjønnene vi fisket i.

Vi hadde våre bestemte meninger om værets betydning for de enkelte tjønner, om fasongen og fargen på sluken, og om den flua som fristet fisken mest. I vestavær og regn var Svarttjønnna uten tvil plassen, og en stor Alexandria kunne gjøre underverker. I Krokjtjønnna var varm vind fra sør og overskyet det ideelle. Og så alle disse småtjønnene, som vi rent tilfeldigvis kunne ha oppdaget fisk i, og som vi helst ville ha for oss

sjøl. Det ble å lure seg bort fra kameraten og dit, og i stor spenning gjøre det første kast. Det hadde ingen hensikt å holde på lenge i disse dammene. Det var enten fast fisk straks, eller intet.

Ja, det blir trasket noe usannsynlig på disse turene, og skulle utbyttet måles etter bruken av energi, ville det ikke bli mye å skryte av, materielt sett.

Men disse fine turene kan en i tankene nyte atter og atter. I mørke vinterdøgn drømmes og lengtes mot vår, og mot påny å gjense disse kjære plassene, der hver en stein og hvert et tre er en personlig venn som en trygt kan håndhilse på.

B.

✱

På toppen av Trollheimens høyeste fjell, Blåhø. Foretrakk å sitte, for 3 meter bak min rygg er det et 600 m stup rett ned i Blåtjønn, og jeg vil ikke risikere å forstyrre fisken der. Ved en senere anledning ble det flere pene rør i Blåtjønn.

✱

Den største fisken her er over 6 kilo

Bedriftens pensjonisttur

Etter en korrekt start fra vakta den 5. september var pensjonistturen for 1973 i gang. Dette var den niende turen av denne art. Noen hadde vært med alle gangene, og må vel regnes som veteraner. Andre var med for første gang på dette for fabrikkens så ettertraktede tiltak.

Værgudenes lunefullhet traff midt i blinken. Regn, dårlig sikt og en aldri så liten forsmak på vinter lå i lufta. Men derfor ingen sure miner. Det skulle bare mangle også. Først tok vi en avstikker innom Tavern på Sverresborg. Der drakk vi kaffe. En forsinket «mårråskaffe» eller «påtar» kanskje. Tavern, denne gamle ærverdige bygning, som opprinnelig hadde stått nede i byen i nær tilknytning til havna og Brattøra, er nå flyttet til Sverresborg. Det var mange små rom der. Og det var inventar av kobber og mye annet gammelt og rart. Det var lave dører som tvinger den mest hovmodige til å bøye sin nakke.

Etter det vellykte innslag med kaffen, bar det av sted ned Vestoppfarten, eller kanskje vi må si nedfarten i dette tilfelle. Neste stopp var Biologisk stasjon, Trolla. Sesongen var riktignok nettopp avsluttet, men det var da liv der. Det som lot til å interessere mest, var et steinbitpar som i grunnen så litt trøtt ut. Nå kjenner ikke jeg døgnrytmen for steinbit. Det kan tenkes at det var en eller annen hvilepause. Dessuten var det som sagt utenfor sesongen, og da så.

Vår stans varte ikke lenge. Rundt Byneset bar det av sted så søla skvatt og vinduene på bussen ble mer og mer ugjennomsiktige, og sikten ble deretter. Forresten kan det vel være hipp som happ om en ser på ugjennomsiktige bilruter eller inn i et tykt skoddehav. Nok om det, — moro var det lell, og omsider skuet vårt øye Klett og E6. Da var det ikke lang biten igjen til Lundamo Taverna, hvor kjøttkaker og napoleonskaker med tilbehør lå klar i startgropa. Det var bare for oss å innta plassene. A propos Taverna, etter hva vi har fått opplyst skal dette bety gjestgiveri

eller bar. Tavern på Sverresborg er uten a til slutt, men har nok samme betydning. At det ikke er et norsk ord er klart. Vi har fått opplyst at det er italiensk, og da er det klart at stave-måten med a til slutt blir mer logisk. Men det var ikke italiensk når det gjaldt menyen på dette spisested. De hadde en såkalt kinesisk uke da vi var der. Skal en dømme etter de kruseduller som sto på kartet, må det ha vært litt av en jobb å lage disse rettene. Men det var kanskje ikke så

innviklet. Det vi fikk var som sagt «kjøttkak og napoleonskak». En av servitørene sa at egentlig skulle vi ha fått utlevert spisepinner i stedet for gaffel og kniv for å være i stil med den kinesiske uke. Men de var dessverre gått lens for pinner — heldigvis!

Personalsjef Hilmarsen ønsket alle velkommen. Samtidig hilste han fra direktør Kiær. Hilmarsen antydte også en eventuell tur neste år. Det blir i så fall den tiende. Med andre ord et lite jubileum. Det var ingen som protesterte mot denne antydning.

Til tross for at Tormod Barstad nå selv er pensjonist, var han også i år leder for allsangen og ellers med på å bringe stemningen på topp.

En av deltakerne på turen, Johanna Brurak, fylte 80 år den dagen. Hun ble behørig hyllet og gratulert av Tormod Barstad, og han hadde også fremtryllet en blomsterbukett for anledningen. Blomstene skulle Hilmarsen få æren av å betale!

For første gang var en representant for Ranheim Arbeidsmannsforening med på turen. Det var foreningens formann Peder Myhre som var med. Under middagen benyttet han anledningen til å takke for tiltaket med pensjonistturer hvert år, som han mente hadde stor betydning. Han adresserte takken til fabrikkens ledelse.

67 år

Termod Eriksen fyller 67 år 15. januar 1974, og går dermed ut av aktiv tjeneste i bedriften, — noe han i og for seg ikke har noe imot. Men han ville ha fortrukket at det hadde kunnet foregå i bokstavelig forstand. På grunn av arbeidsulykken som rammet ham i begynnelsen av året, er han jo beklageligvis allerede satt ut av spillet.

Eriksen startet sin løpebane i fabrikken i 1934. Da hadde han vært ute i arbeidslivet i over 13 år, til å begynne med i gartner- og landbruksfaget. Etter avgjent verneplikt opprettholdt han forbindelsen med det militære. Den fortsatte innsats i AR 3 var av mer sivil art, men smakte av på grunn av skaden han er blitt påført, men har sitt gode humør i be-fugl, idet det ble kjempet mot u-krutt i oberstens hage!

Hittil hadde tidsskjemaet holdt, og alt var under kontroll da vi la ut på siste etappe, Flå, Klæbu, Bratsberg, Jonsvatnet, Ranheim. Men én ting var utenfor all kontroll, — været. Og derfor ble denne siste etappe nærmest uinteressant. Men det lot til at alle likte seg likevel.

Takk for turen!

A.

I 1934 fikk han jobb i fjæra, ved siden av at han ble innlemmet i Syrstads sjauergjeng, som tok seg av mer kompliserte transporter. Deretter fulgte noen år som utearbeider før Eriksen ble ansatt i papirfabrikken, først som ruller, dernest som pakker. Den siste arbeidsplassen var vel også den som han fant seg best til rette på, ikke minst fordi han da slapp nattskift. I tillegg til interessen for selve arbeidet, som alltid ble utført på en utmerket måte, kom hans forståelse for betydningen av det som i dag omfattes av begrepet miljøvern. I sitt virke som tillitsmann hadde han alltid denne sak for øye. Han var for øvrig sterkt opptatt av organisasjonsarbeidet og var formann i Arbeidsmannsforeningen gjennom flere perioder. Diplomen fra forbundet er uttrykk for dettes erkjennelse av innsatsen, og Norges Vels medalje vitner om ytelsen i arbeidslivet. I sin ungdom var Eriksen også aktiv i det politiske liv. Han var blant annet med å starte ungdomslaget på Ranheim.

Eriksen er også interessert i litteratur og liker spesielt å lese reiseskildringer, noe som har vakt hans lyst til å besøke fremmede steder. Spranget fra ønske til handling har ikke vært langt, og feriene har i stor utstrekning blitt brukt til utenlandsreiser. Gjennom årene har Tom og hans Kari bl. a. besøkt Italia, Øst-Tyskland, Østerrike og Jugoslavia. I Wien har han sogar vært hele seks ganger. Det er ekteparets ønske at helsen vil holde til nye opplevelser på det internasjonale plan.

Eriksen er på ingen måte nedtrykt hold og er for øvrig den gode, gamle, slagferdig og kvikk i replikken.

Vi ønsker ham fortsatt god bedring og at pensjonisttilværelsen vil bli ham til glede.

A. M.

Suvenirjegere på Saltøya

Gamle og antikke ting er og har vært i skuddet i mange år. En masse mennesker tråler svære strekninger på jakt etter saker som kan henges over eller ved peisen, plaseres i kjellerstuer, hytter eller hvor det måtte være.

Også Saltøya har fått føle denne jakten, og det til gagns også. Øya har har en bosetting som er flere hundre år gammel. Mange gamle ting har overlevd de forskjellige brukerne av øya opp gjennom tidene, slik at når vi overtok øya i sin tid, så var det en masse gjenstander der inne som bar bud om gamle levetider.

Nå er det meste borte — plukket bort litt etter litt. Da vi overtok øya var det 4 store kvernsteiner der. De var omlag 60 cm i diameter, hogd ut av salt og korn, og er utvilsomt flere i naturstein. De ble brukt til maling hundre år gamle. De tre første kom bort nokså tidlig, — den siste kom bort i mai/juni i år. Den var innelåst på stabburet, men det hjalp selvsagt ingen ting. En hel serie med gamle jerngryter i forskjellige størrelser er også kommet bort. Gamle lås og hengsler, jernbeslag og hestesko er kommet bort og har fått nye eiere. Ting som var tilvirket med primitivt verktøy og som bar bud og minner om menneskers liv og virke på Saltøya i gamle dager. Alt sammen er borte.

Det er tilbake bare én ting. Det er et lås og en nøkkel. Det har stått i stabbursdøren. Det er imidlertid tatt ut og tatt godt vare på av Saltøykomiteen. For dette er et klenodium. Det er et lås som har stått i døren til gamle Lo kirke. Det skriver seg fra det 12. århundre. I 1859 ble denne kirken inne i Åsen revet, materialene ble fraktet til Saltøya og bygget om til hus for lagring av salt, og låset ble satt inn i stabbursdøren. Siden ble disse materialene på ny tatt. Men denne gang for å bli ført tilbake til sin opprinnelige skikkelse, — til Lo kirke, og den står i dag på Sverresborg folkemuseum.

For til slutt å vende tilbake til det som er fjernet fra øya: Er det for naivt og blåøyet å tro at noe — for ikke å si alt — kan bli brakt tilbake?

Stabbursnøkkelen på Saltøya skåret i tre av av And. O. Søyseth

70 år

Oskar Saksvik runder 70-årsdagen 1. februar 1973 i meget god form. Han har da prøvd pensjonisttilværelsen i vel et år, og synes selv at det er både og. På den ene side er det fint å være sin egen herre, men på den annen side kunne det vært bra fortsatt å ha kontakten med arbeidskameratene og et fast program for dagen. Nå er det naturligvis ikke slik at den gode Oskar er i beit for noe å ta seg til. Han har jo huset som skaffer mange gjøremål, og friluftsliv har han alltid satt pris på. Om sommeren driver han fiske og sørger for vinterforsyningen av landbruksprodukter.

Går vi bakover i tiden konstaterer vi at Saksvik er født og oppvokst der han nå bor. Hans tilværelse artet seg som de fleste andres på den tiden. Ut på arbeide fra konfirmasjonsalderen av. Gårdsarbeide til å begynne med og så jobber av forskjellig art inntil det bød seg en mulighet i fabrikken. I 1934 gikk veien ned til fjæra, som ble arbeidsplassen i nærmere 10 år, inntil han ble overført til cellulosefabrikken, hvor han etter en tid ble ansatt som lutkoker. Han fulgte med over i den nye kaustiseringsavdelingen og arbeidet der til han nådde aldersgrensen.

Det som har karakterisert ham i yrket er stor pålitelighet og vilje til å gjøre en god jobb, egenskaper som kom vel med i den avdeling han virket, der det er av avgjørende betydning at de prosesser som finner sted blir ledet på en riktig måte. Det skal ikke så store avvikelser til før det gir seg ganske vesentlige utslag både teknisk og økonomisk.

I sine yngre dager var Saksvik å finne i langrennsløypa og på fotballbanen. Og begge deler skaffet ham mange gleder. Vinters tid var Reinsfjellrennet det store høydepunkt, og Gråkallrennet har han også gode minner fra. Om sommeren ble det mange turneer rundt i distriktet for å vise bygdelagene hvordan ballen plasseres i nettet. Som regel ble det en god demonstrasjon, — men det hendte at motstanderne var noe for lærenemme, som en gang i Meldal hvor det måtte lages 7 mål for å komme fra det med ett i overvekt!

Ellers var friluftsliv som nevnt høyt prioritert. Mange fine turer har det blitt i årenes løp, til dels ganske lange. En gang gikk ferden med en av flisjektene til Bangsund, og derfra på sykkel til Mosjøen, før han trampet tilbake til Ranheim.

Saksvik er en typisk hjemmets mann, for hvem hovedoppgaven har vært å sørge vel for sine. Hans arbeidsinnsats i bedriften ble i 1964 belønnet med Norges Vels medalje.

A. M.

Ranheims revyer

Gamle revyviser

Dette blir vel de siste visene fra revyer som kommer på trykk i Ranheims-Nytt. Dette på grunn av de forestående forandringer med bladets utgivelse.

Men til visene. Vi har denne gang en vise kalt Jomfru Inger. Denne visen sikter til en av de fjordturene som bedriften arrangerte for sine ansatte i 50-årene. Det var litt av hvert som skjedde på disse turene.

Videre har vi en skolevise. Det gjaldt kampen om et sted å være for Ranheim skole, og må vel sies å være et skoleeksempel på hva som kunne skje og hva som kanskje ennå skjer på skolefronten.

Endelig har vi en vise i forbindelse med Ranheims-Isbjørnens 70 års eksistens. Om ikke lenge blir denne isbjørnen 90 år. Det snakkes i disse dager så mye om fredning av ville dyr. Det begynner å bli få av dem, sies det. Her i strøket har vi snart bare Ranheims-bjørnen igjen. En del gamle hankatter kommer vel langt

ned på rangstien når det gjelder rovdyr. Og Ranheims-isbjørnen, ja, den har ført en sluknende tilværelse i det siste.

Men det har vært andre tider, hvis en skal tro en del ville historier vi har oppsnappet. Særlig på Være har vi hørt, hvor det rådde rene ville Vesten-tilstander med kruttøyk og tilbehør når det gjaldt isbjørner. Når en gutt eller pike derfra begynte på skolen, var de ikke sikre på å oppleve konfirmasjonsalderen. Det sørget isbjørnen for. Videre er det sagt at isbjørnen var den rene kløpper til å kløre barken av tømmerstokkene når den skulle kvesse sine klør. Det er dem som bestemt hevder at dette var grunnen til at Ranheim Papirfabrik ble anlagt i nærheten av dette strøk. Likeså at bjørnen ble fabrikkens kjennetegn av samme grunn.

Men det sies så mye. Vi kan hverken bekrefte eller avsanne disse antagelser, bortsett fra at de kanskje bør tas med en klype salt eller to.

At Ranheims-isbjørnen må fredes tror vi ikke det er delte meninger om.

Da klokka
klang: (hele
klassen)

Vi har en real skole vi
og her gjekk oldemora mi
og hu va no ei lita pi
i atten åtti ni.
Og itjnå e forandra på,
nei, likedan i kvar ei krå,
så på museum treng vi små
no aldri mer å gå.

Dei vil alltid klaga —
(første jente)

Det beklages at vi legg tebake
ja, selv sett fra et høy're nivå.
Men pytt, plass e det enno på taket.
Dem vil fyrebels vente å sjå.

Stevtone —
(annen jente)

De kanskje heller vil Ranheim flytte
med skole, unger og hus og hytte,
og legge alt til Charlottenlund,
d'er meget finere der i grunn' — —

MAGNI 73

Bro, bro, brille
(Alle leker)

Buss, buss, trille,
klokken slager elleve.
Bøgseth han står på sitt høyeste fjell
og legger an sin skoleplan —
Byåsen og Strindheim,
Brurø, Berg og Asvang,
og aller sist så kommer vi
der i den sorte gryte.

Riss, rass

Riss rass fillebom-bom-bom
vil du værre med så kom-kom-kom.
Flytt, flytt til Charlottenlund
Det er nyd'li der i grunn' —
Ta frøkene — ta frøkene, ta frøkene,
ta frøkene og lille Hanseman
og putt dem inn i Bøgsethplan'
et stykke over Grilstadsand
ut til Charlottenlund.

JOMFRU INGER

Mel.: Jomfru, jomfru — — —

Vi og jomfru Inger var på tur,
Og nå ska du høre om vær og vind og føre.
Sola hu skein og kvinnfolka kvein.
Skynda på, skynda på, for no ska vi gå.

Refr.:

Ha-ha — så skoill vi starte da,
hain Pettersen å'n Andersson
å'n Barstad sa fra:
(Replikk: Å så spiller hornmusikken)

Men i mastra kleiv det opp ein mainn,
skipper'n sto og fekta, og spurt
ska du med jækta?
Schröder hain vinka med hainda og sa:
Smile nå, smile nå — så ska filmen gå.

Ref.:

Ha, ha — no tar æ dokk hain sa,
te'n Pettersen osv.

Jomfru Inger ut fra Skansen glei,
ingen vei tilbake for kaill og ektemake.
Med 'n tære på kinn dem mot byen så inn.
Vi ska dra, vi ska dra ut i havskjæra.

Ref.:

Ha ha — og allting gikk så bra osv.

Og da vi te jordbærlainne kom
lensvikingan praia, ba oss kom te kaia —
Jordbæra fresta mens vi va på sjø'n,
kanskje ein, kanskje to, fainn ei
bær oinner snø'n.

Ref.:

Ha, ha — der fainn dem bæra da,
hain Pettersen osv.

(Replikk: Å så sei'n Barstad at ail' med
gaul lapp fra 1 til 50 må gå ned te trisa
(å få meddag.)

Vi hos jomfru Inger fekk oss mat,
bølgene de klokka, kjøttkaka hu dokka, —
ein tok vesst ti og durabelt med sos,
ætte da va det fløte og aprikos.

Ref.:

Ha, ha — da åt vi ganske bra,
hain Pettersen osv.

Replikk: Og så gjekk vi opp te kaptein, og
der fikk vi høre: Dette er meteor-ologiske
værmelding: Vinden vil øke til stiv kuling
på utsatte steder.)

Jomfru Inger ble nå litt kokett,
kasta litt på rompa, opp og ned vi dompa,
somme ble grønne og somme ble blå.
Pass nå på, pass nå på, no vil krabben få!

Ref.:

Ha, ha — det der ska krabben ha
fra'n Pettersen osv.

(Replikk: Jomfru Inger som ved starten
var jomfruelig rein ble no en del besudla,
og vi beslutta å døy om a te Tante Inger.)

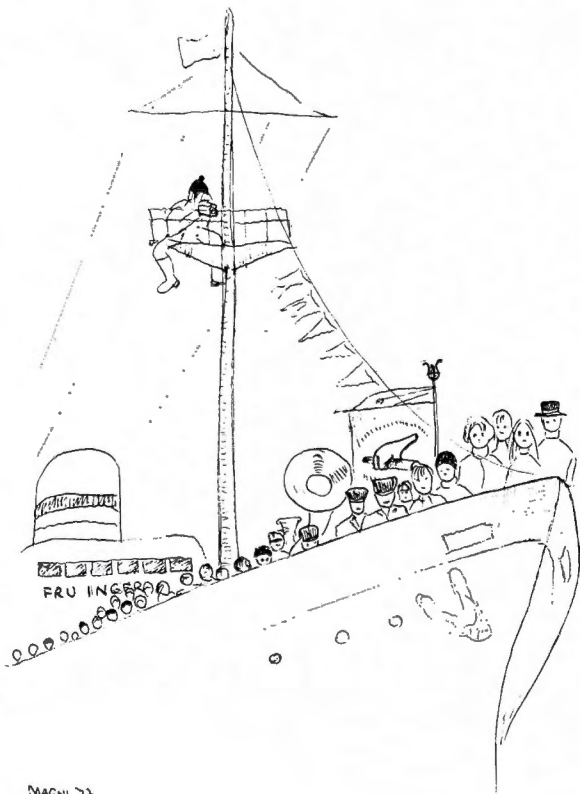
Tante Inger gikk i stampesjø,
håkjerringan hoppa, det var lekke kroppa.
Hatten te'n (hyss) tok vinden en gang,
no sei dem i Ressa han går sin seiersgang.

Ref.:

Ha, ha — så spleisa vi no da, hain osv.

Inger kom som tante inn te by'n.
Neste gang med Inger ordner vi med ringer
— slik tenkte alle. Nå undres vi på
hvor skal turen i ferien gå.

Ref.:

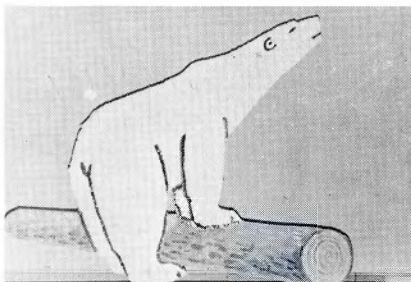
FINALE

Så endte altså ferden
på bjørneborgens tak —
på denne flekk av verden,
vår Isbjørns lille flak.
Ja, reisen opp i blånen
ble kun et kort bedrag,
vi deiset ned fra månen
til hverdag, larm og jag.

Ref.:

Men en tur i høyden
sunt er i alle fall.
Ja, der kan du ditt vemod lufte
ut i en munter trall.
Opp til sol og stjerner,
ja, kom, bli med, min venn.
Ta en tur opp i høyden,
finn melodien igjen.

Se bjørnemajesteten
som nå er 70 år,
er av oppmerksomheten
rent skamfull der han står.

Bjørnen:

Ja, jeg er ingen taler,
men takk og tusen takk!
Jeg lider gråtens kvaler
av alt det pene snakk.
Det er så reint for mye
til stas og hurragjeng,
men ellers er jeg enig
i Fuserens refreng —

Ref.:

(Alle danser rundt bjørnen).

Takk for meg

Når jeg nå for siste gang skal
skrive noen linjer til Ranheims-Nytt,
faller det ganske naturlig å tenke til-
bake på arbeidet med bladet i de
nesten 18 år jeg har vært med.

Fra våren 1956, da direktør Over-
wien som initiativtaker sammenkalte
til konstituerende møte i Folkets Hus,
og fram til i dag, har arbeidet med
Ranheims-Nytt for meg vært en in-
teressant og morsom oppgave. Det
har naturligvis også vært en tilfreds-
stillelse å se det ferdige produkt, og
mest de gangene en var bra fornøyd
med resultatet. Om avisa har fylt de
mål en satte seg i starten, eller om
de mest hensiktsmessige linjer er
fulgt, er en annen sak. Men du husker
kanskje ordtaket: «Den som aldri
gjør en feil, gjør vanligvis lite eller
ingen ting.» At mye kunne vært bedre
er det ingen tvil om.

Som internt informasjonsorgan går
det selvfølgelig ikke an å dekke ny-
hetene i et blad som kommer ut 4
ganger i året. Den beste informa-
sjonsmåten er selvfølgelig også den

som gis ansikt mot ansikt, så avisa
vil i alle høve bare bli et utfyllende
middel.

Fra år 1974 vil bedriftsbladet kome
me ut i en helt annen form, så jeg får
derfor også være med på sluttnum-
meret i sin nåværende form. Derfor
skulle det passe bra at jeg nå takker
først og fremst de som har vært med
i redaksjonskomiteen gjennom årene,
for utmerket samarbeid. Alle som har
vært behjelpelig med Ranheims-Nytt,
innlegg, bilder, tegninger, ideer til
stoff, og ikke minst leserne som har
gått igjennom spaltene for å finne
noe av verdi og interesse. Takk til
personalet hos A. Holbæk Eriksen &
Co. A/S for deres alltid beredvillige
hjelpsomhet, — mange ganger under
stor tidsnød.

Det skulle ha vært interessant å ha
fått vært med på utforminga av de
nye informasjonsmetoder. Jeg vil på
avstand følge med, og ønsker dem
som skal drive dette arbeid i frem-
tiden, lykke til.

Red.

80 år:

Harald Hansen	22/2 - 74
---------------	-----------

70 år:

Oskar Saksvik	1/2 - 74
Th. Overwien	14/2 - 74

60 år:

Thorleif Hammer	4/2 - 74
Peter Rødde	9/3 - 74
Øivind Lund	19/3 - 74

50 år:

Johan Wikstrøm	18/1 - 74
Per B. Moen	4/3 - 74

GOD JUL